

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1877/2019
30.09.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Давор Јевремовић, адвокат из ..., против туженог „Кодар енергомонтажа“ ДОО Београд, чији је пуномоћник Зоран Стојков, адвокат из ..., ради поништаја решења о престанку радног односа, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 58/18 од 10.01.2019. године, у седници одржаној 30.09.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 58/18 од 10.01.2019. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 690/14 од 22.05.2017. године, ставом првим изреке одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се поништи, као незаконито, решење туженог од 30.12.2013. године, којим му је отказан уговор о раду, а да се тужени обавезе да га врати на рад. Ставом другим изреке обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка од 149.250,00 динара са законском каматом почев од 22.05.2017. године до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 58/18 од 10.01.2019. године, ставом првим изреке, жалба тужеоца је одбијена, као неоснована и првостепена пресуда потврђена. Ставом другим и трећим изреке одбијени су захтеви парничних странака за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. Закона о парничном поступку („Сл.гласник РС“ бр.72/11 и 55/14), па је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до

погрешне примене које од одредаба овог закона, па нема ни повреде из члана 374. став 1. ЗПП, на коју се ревизијом указује.

Према чињеничном стању на ком је заснована побијана одлука, тужилац је био у радном односу код туженог на неодређено време, почев од 06.06.1994. године. Анексом уговора о раду од 06.12.2011. године распоређен је на радно место ..., а Анексом од 29.11.2013. године распоређен је на радно место ... у Сектору ..., иако у Правилнику о организацији и систематизацији радних места код туженог, од 01.10.2012. године, ово радно место није систематизовано, али је обављао послове ... и Решењем туженог од 30.12.2013. године, тужиоцу је отказан уговор о раду са припадајућим анексима, почев од 03.01.2014. године, због престанка потребе за његовим радом, применом члана 179. став 1. тачка 9. Закона о раду.

Оцењујући законитост побијаног решења туженог, судови су утврдили да је тужени 29.11.2013. године донео Правилник о организацији и систематизацији радних места, којим је у Сектору ... укинута радно место ..., док радно место ... није било систематизовано ни ранијим Правилником. Како је тужилац једини обављао послове на радном месту ..., то је донето побијано решење којим му је отказан уговор о раду због престанка потребе за његовим радом. Пре доношења решења о отказу, тужени је 03.12.2013. године донео Програм решавања вишка запослених, којим је одређено да ће у оквиру периода од 30 дана доћи до престанка потребе за радом 40 запослених, да су критеријуми на радним местима на којима је дошло до смањења броја извршилаца – резултати рада запослених на тим радним местима, а да ће запосленима, којима није могуће обезбедити ни једну од мера предвиђених чланом 155. став 1. тачка 3. Закона о раду, бити отказан уговор о раду. Предлог Програм решавања вишка запослених достављен је Националној служби за запошљавање и репрезентативном синдикату код туженог.

Код овако утврђеног чињеничног стања правноснажном одлуком одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио поништај решења туженог о престанку радног односа и да се тужени обавезе да га врати на рад.

Врховни касациони суд налази да се неосновано ревизијом указује на погрешну примену материјалног права.

У конкретном случају код туженог је дошло до организационих промена и потребе смањења броја запослених, а између осталог и до укидања радног места ... у Сектору ..., које послове је обављао тужилац, као једини извршилац на том радном месту.

Наступање технолошких, економских и организационих промена које су условиле престанак потребе за радом запослених, организација, начина пословања и структура запослених потребних за успешно пословање, односно структура запослених за чијим је радом престала потреба, представља економску политику послодавца, која не може бити предмет оцене у судском поступку за заштиту права запослених за чијим је радом престала потреба, већ суд преиспитује само законитост спроведеног поступка утврђивања вишка запослених и доношења решења по том основу.

Закон о раду („Сл. гласник РС“ бр.24/05, ... и 54/09, који је у том периоду био на снази) прописује поступак, који се у случају престанка потребе за обављањем одређеног посла примењује и одређује правила која је послодавац дужан да обезбеди запосленима за чијим је радом престала потреба, а који је у конкретном случају испоштован. Правилником о организацији и систематизацији радних места код туженог, од 30.12.2013. године, утврђени су послови за чијим је обављањем престала потреба, па је између осталог укинута и радно место ... у Сектору ..., на које је био распоређен само тужилац. Како није постојала могућност да му се обезбеди премештај на друге послове код туженог, а тужилац није доказао супротно, односно да је постојало радно место на које је могао бити распоређен, то је основано донето побијано решење којим му је отказан уговор о раду, због престанка потребе за његовим радом. За доношење одлуке којом се тужилац оглашава технолошким вишком на овом радном месту, није била потребна примена унапред одређених критеријума, управо из разлога што је ово радно место укинута. Критеријуми се примењују само у ситуацији када на одређеном радном мету долази до смањења броја извршилаца, када се та лица стављају у конкуренцију и применом унапред одређених критеријума се утврђује коме ће од запослених на том радном месту престати радни однос. Имајући у виду да је радно место тужиоца укинута, то је без утицаја што тужени јесте вредновао рад тужиоца и којом оценом је оценио његов рад.

Пре отказа уговора о раду, тужиоцу је утврђена и исплаћена отпремнина, чиме је испоштована и одредба члана 158. Закона.

На основу изнетог, Врховни касациони суд налази да је основан закључак судова да су за доношење одлуке о престанку радног односа тужиоцу били испуњени услови из члана 179. став 1. тачка 9. Закона о раду, те да је решење о отказу уговора о раду донето у законито спроведеном поступку, а што његов тужбени захтев чини неоснованим.

У одсуству правноснажне судске одлуке о поништају решења о отказу уговора о раду, не постоји ни основ за реституцију запосленог, односно за обавезивање туженог да тужиоца врати на рад, у смислу члана 191. став 1. Закона о раду, па је правилно одбијен тужбени захтев и у том делу.

У складу са изнетим, а на основу чл. 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Весна Поповић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић